

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

VISI VAR

CERĪBU SPĀRNI
BIEDRĪBA

Caritas
A U S T R I A

Labās prakses piemēri jauniešu ar invaliditāti nodarbinātībā Austrijā

2026.gada maijā 21 dalībnieks no biedrības “Cerību spārni” un Austrijas aģentūras BVÖ Bildungsberatung & Vermittlungsagentur GmbH Erasmus+ programmas “Jaunatnes darbinieku mobilitāte” projekta Nr. 2025-3-LV02-KA153-YOU-000370392 “Stiprinām kapacitāti jauniešu ar invaliditāti nodarbinātībā” ietvaros piedalījās izpētes vizītē Austrijā, Karintijas reģionā. Mobilitātes laikā tika iepazīta Austrijas pieredze jauniešu ar invaliditāti sociālajā iekļaušanā, profesionālo prasmju attīstīšanā un nodarbinātības veicināšanā.

Vizītes laikā tika apmeklētas vairākas organizācijas un institūcijas, kas ikdienā strādā ar jauniešiem ar invaliditāti – Austrijas Parlaments, Althofenas Politehniskā skola, Caritas, autArK Soziale Dienstleistungs-GmbH un Die Vier Jahreszeiten.

Austrijas pieredze apliecināja, ka jauniešu ar invaliditāti nodarbinātība nav atsevišķs sociālās palīdzības virziens, bet gan daļa no vienotas un savstarpēji saistītas sistēmas, kurā sadarbojas valsts institūcijas, izglītības iestādes, sociālie dienesti, nevalstiskās organizācijas, ģimenes un darba devēji.

Būtiska uzmanība Austrijā tiek pievērsta iekļaujošai izglītībai jau no agrīna vecuma. Bērniem un jauniešiem ar invaliditāti tiek nodrošināta pieejama vide, asistenta pakalpojumi, individuāls atbalsts mācību procesā un iespējas pilnvērtīgi iesaistīties sabiedrības dzīvē. Šāda pieeja veicina viņu patstāvību, pašapziņu un sagatavošanu darba tirgum.

Vizītes laikā īpaši nozīmīga bija iespēja iepazīt dažādas pieejas darba prasmju attīstīšanai, pārejas atbalstam no izglītības uz nodarbinātību un jauniešu motivēšanai noticēt savām spējām. Visās apmeklētajās organizācijās bija vērojama kopīga pārlicība – katram jauniešim, neatkarīgi no invaliditātes veida vai funkcionālo ierobežojumu pakāpes, ir potenciāls attīstīties, strādāt un būt pilnvērtīgai sabiedrības daļai.

Austrijas organizāciju pieredze parādīja, ka veiksmīgas nodarbinātības pamatā ir individuāla pieeja, ilgtermiņa atbalsts, praktisko darba iemaņu attīstīšana un cieša sadarbība ar darba devējiem. Tāpat būtiska nozīme ir sabiedrības attieksmei, kas veicina cilvēku ar invaliditāti pieņemšanu un iesaistīšanos dažādās dzīves jomās.

Izpētes vizīte sniedza iespēju kopumā iepazīt Austrijas sistēmisko pieeju, kur jauniešu ar invaliditāti atbalsts tiek veidots kā nepārtraukts process – sākot no iekļaujošas izglītības bērnībā, turpinot ar profesionālo orientāciju skolā un noslēdzot ar atbalstītu nodarbinātību un integrāciju darba tirgū.

Šis materiāls apkopo izpētes vizītes laikā identificētos labās prakses piemērus, kas var kalpot par iedvesmu un praktisku instrumentu jauniešu ar invaliditāti nodarbinātības attīstīšanai Latvijā.

Austrijas politika jauniešu ar invaliditāti sociālajā iekļaušanā un nodarbinātībā

Austrijas parlamentā izpētes vizītes laikā tika gūts ieskats valsts sociālajā politikā, kas balstās uz vienlīdzīgām iespējām, cilvēktiesībām un sociālo iekļaušanu. Austrijā jauniešu ar invaliditāti nodarbinātība netiek uztverta kā atsevišķs sociālās palīdzības jautājums,

bet gan kā daļa no vienotas sistēmas, kurā cilvēks tiek atbalstīts visa mūža garumā – sākot no agrīnas bērnības līdz pat integrācijai darba tirgū.

Pēc ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanas Austrijā 2008. gadā valstī mērķtiecīgi attīstīta iekļaujošās izglītības sistēma. Tās pamatprincips ir nodrošināt, lai bērni ar invaliditāti pēc iespējas mācītos kopā ar citiem bērniem vispārizglītojošās skolās, nevis tiktu izolēti speciālās izglītības iestādēs. Lai to nodrošinātu, skolās tiek piesaistīti speciālie pedagogi, sociālie pedagogi un asistenti, kuri palīdz bērniem pilnvērtīgi iesaistīties mācību procesā.

Valsts finansē arī dažādus tehniskos palīglīdzekļus un individuālos atbalsta pasākumus. Piemēram, bērniem ar redzes traucējumiem tiek nodrošinātas palielinošās tehnoloģijas un datorprogrammas, bērniem ar dzirdes traucējumiem – dzirdes aparāti, savukārt bērniem ar autiskā spektra traucējumiem vai citiem attīstības traucējumiem tiek nodrošināti asistenti un speciālistu atbalsts. Liela uzmanība tiek pievērsta arī vides pieejamībai skolās un sabiedriskajā transportā.

Nozīmīga loma Austrijas sistēmā ir sociālajiem pedagogiem un karjeras konsultantiem, kuri jau pamatskolas pēdējās klasēs palīdz jauniešiem apzināt savas intereses, spējas un nākotnes iespējas. Jaunieši tiek virzīti uz profesionālās orientācijas programmām, politehniskajām skolām vai specializētām organizācijām, kas palīdz sagatavoties darba dzīvei.

Politehniskajās skolās jauniešiem ir iespēja iepazīt dažādas profesijas, izmēģināt praktiskus darba uzdevumus un vairākas reizes gadā doties praksēs uzņēmumos. Šāda pieeja palīdz jauniešiem laikus saprast, kurā jomā viņi vēlas attīstīties, vienlaikus veidojot kontaktus ar potenciālajiem darba devējiem.

Ja jauniešiem nepieciešams papildu atbalsts, pēc skolas beigšanas viņš var iesaistīties dažādās atbalsta organizācijās, kas nodrošina pakāpenisku pāreju no izglītības uz nodarbinātību, attīstot darba prasmes, sociālās iemaņas un patstāvību.

Austrijas pieredze parāda, ka veiksmīgas nodarbinātības pamatā ir nepārtraukta atbalsta sistēma. Jaunietis netiek atstāts viens nevienā no dzīves posmiem – sākot no skolas gadiem, turpinot ar profesionālās orientācijas pasākumiem, praktisku darba iemaņu attīstīšanu un noslēdzot ar atbalstītu nodarbinātību. Šāda sistēma būtiski samazina sociālās atstumtības risku un veicina jauniešu ar invaliditāti iespējas kļūt patstāvīgiem, ekonomiski aktīviem un pilnvērtīgi iesaistītiem sabiedrības dzīvē.

Althofenas Politehniskās skolas pieredze

Politehniskā skola ir nozīmīgs posms Austrijas izglītības sistēmā, kas palīdz jauniešiem sagatavoties darba dzīvei.

Skolēniem ir iespēja izmēģināt dažādas profesijas:

- tūrisms;
- metālapstrāde;
- mehatronika;
- kokapstrāde;
- būvniecība;
- skaistumkopšana un veselības aprūpe.

Skola cieši sadarbojas ar uzņēmumiem, kuri regulāri prezentē savas nozares un piedāvā prakses vietas. Mācību laikā jaunieši iziet vairākas prakses, kas palīdz izvēlēties piemērotāko profesiju.

Jauniešiem ar invaliditāti tiek nodrošināti asistenti, sociālie pedagogi un speciālie pedagogi. Skolotāji ir apmācīti darbam iekļaujošā vidē.

Labās prakses piemēri

- Profesiju izmēģināšana pirms karjeras izvēles.
- Vairākas prakses viena mācību gada laikā.
- Cieša sadarbība ar uzņēmumiem.
- Sociālā pedagoga iesaiste karjeras plānošanā.
- Iekļaujoša izglītības vide.
- Agrīna darba prasmju attīstīšana.

Secinājumi

Politehniskās skolas pieredze apliecina, ka darba prasmju attīstīšana jāsāk jau skolas vecumā. Austrijas izglītības sistēma mērķtiecīgi palīdz jauniešiem iepazīt dažādas profesijas un izdarīt pārdomātu izvēli par savu nākotnes karjeru.

Īpaši vērtīga ir ciešā sadarbība ar uzņēmumiem, kuri aktīvi iesaistās jauniešu profesionālajā sagatavošanā. Regulāras prakses dod iespēju jauniešiem iepazīt reālu darba vidi, attīstīt profesionālās prasmes un veidot kontaktus ar potenciālajiem darba devējiem.

Liela uzmanība tiek pievērsta arī jauniešiem ar invaliditāti, nodrošinot viņiem nepieciešamos atbalsta pasākumus, asistentus un speciālistu palīdzību. Tas ļauj veidot vienlīdzīgas iespējas izglītībā un nodarbinātībā.

Latvijas izglītības sistēmā būtu vērtīgi vēl vairāk stiprināt profesionālās orientācijas pasākumus, attīstīt sadarbību ar uzņēmumiem un nodrošināt plašākas prakses iespējas jauniešiem ar invaliditāti.

Aģentūras “BVÖ Bildungsberatung & Vermittlungsagentur GmbH” atbalsts jauniešiem ar invaliditāti

BVÖ Bildungsberatung & Vermittlungsagentur GmbH ir organizācija, kas specializējas jauniešu, tostarp jauniešu ar invaliditāti, sagatavošanā darba tirgum. Organizācijas galvenais uzdevums ir palīdzēt jauniešiem atrast piemērotas prakses vietas un darba iespējas, vienlaikus attīstot viņu profesionālās un sociālās prasmes.

Organizācija cieši sadarbojas ar uzņēmumiem visā Karintijas reģionā un veido individuālu pieeju katram jauniešim. Svarīgs aspekts ir ne tikai profesionālo prasmju attīstība, bet arī darba tikuma, punktualitātes, atbildības sajūtas un komunikācijas prasmju veicināšana.

BVÖ komanda palīdz jauniešiem sagatavot CV un motivācijas vēstules, organizē tikšanās ar darba devējiem un nepieciešamības gadījumā sniedz atbalstu arī darba vietā. Organizācijas darbinieki regulāri apmeklē uzņēmumus un palīdz gan jauniešiem, gan darba devējiem veiksmīgi īstenot nodarbinātības procesu.

Īpaša uzmanība tiek pievērsta arī jauniešu sociālajai integrācijai. Organizācija organizē ekskursijas, kultūras pasākumus un neformālās izglītības aktivitātes, iepazīstinot jauniešus ar Austrijas kultūru, tradīcijām un sabiedrības vērtībām.

Labās prakses piemēri

- Individuāla pieeja katram jauniešim.
- Cieša sadarbība ar darba devējiem.
- Regulārs atbalsts darba vietā.
- Darba prasmju un dzīves prasmju attīstīšana vienlaikus.

- Praktiska palīdzība darba meklēšanas procesā.
- Darba devēju iesaiste jauniešu apmācībā.
- Jauniešu motivēšana noticēt savām spējām.

Secinājumi

BVÖ pieredze apliecina, ka viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem jauniešu ar invaliditāti veiksmīgai integrācijai darba tirgū ir individuāla pieeja un nepārtraukts atbalsts pārejā no izglītības uz nodarbinātību. Organizācijas darbība parāda, ka jauniešiem bieži vien nav nepieciešamas sarežģītas vai dārgas intervences, bet gan cilvēks, kurš palīdz noticēt savām spējām, izprast darba vidi un atrast piemērotāko darba vietu.

Īpaši vērtīga ir organizācijas ciešā sadarbība ar darba devējiem. BVÖ darbojas kā starpnieks starp jauniešiem un uzņēmumu, palīdzot mazināt darba devēju bažas un vienlaikus atbalstot jauniešus darba pienākumu apgūvē. Šāda pieeja veicina veiksmīgāku integrāciju darba tirgū un samazina risku, ka jauniešs pārtrauks darba attiecības.

Latvijā būtu vērtīgi attīstīt līdzīgu sadarbības modeli starp sociālajiem pakalpojumiem, Nodarbinātības valsts aģentūru un uzņēmējiem, nodrošinot regulāru atbalstu jauniešiem arī pēc darba uzsākšanas.

Caritas Svētā Benedikta centrs (Althofen)

Caritas Svētā Benedikta centrs darbojas kopš 2009. gada un nodrošina dienas aprūpes pakalpojumus jauniešiem un pieaugušajiem ar invaliditāti no dažādām Karintijas reģiona vietām.

Katru dienu klienti tiek nogādāti centrā ar speciāli organizētu transportu. Dienas laikā viņi iesaistās dažādās aktivitātēs, apgūst sadzīves prasmes, attīsta sociālās prasmes un darbojas specializētajās darbnīcās.

Centra filozofijas pamatā ir patstāvības attīstīšana. Jaunieši tiek mācīti rūpēties par sevi, apkārtējo vidi un iesaistīties jēgpilnās nodarbēs atbilstoši savām spējām.

Centrā darbojas:

- kokapstrādes darbnīca;
- dārzkopības darbnīca;
- ēdienu gatavošanas darbnīca;
- radošās nodarbības.

darbnīcu darbības nodrošināšanai.

Darbnīcās izgatavotie produkti tiek pārdoti sabiedrībai. Ieņēmumi tiek izmantoti jaunu materiālu iegādei un

īpaši nozīmīga ir Austrijas sabiedrības attieksme – cilvēki apzināti iegādājas šos produktus, jo saprot, ka tādējādi atbalsta cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību.

Labās prakses piemēri

- Darba prasmju attīstīšana ikdienas aktivitātēs.
- Specializēto darbnīcu izmantošana nodarbinātības veicināšanai.
- Uzsvars uz patstāvīgas dzīves prasmēm.

- Individuāls atbalsts atbilstoši katra cilvēka spējām.
- Sabiedrības iesaiste sociālās uzņēmējdarbības principos.
- Regulāra un strukturēta dienas kārtība.

Secinājumi

Caritas darbība parāda, ka nodarbinātības veicināšana sākas ar patstāvības attīstīšanu ikdienas dzīvē. Pirms jaunieši var veiksmīgi iesaistīties darba tirgū, ja vien tas ir iespējams, viņam jāapgūst prasmes rūpēties par sevi, ievērot dienas režīmu, sadarboties ar citiem un uzņemties atbildību par saviem pienākumiem.

Īpaši nozīmīgas ir specializētās darbnīcas, kurās jaunieši var drošā vidē attīstīt savas darba prasmes un vienlaikus redzēt sava darba rezultātu. Darbnīcās radītie produkti ne tikai attīsta praktiskās iemaņas, bet arī veicina pašapziņu un piederības sajūtu.

Specializētās darbnīcas ir veids, kā jaunieši ar invaliditāti tiek nodarbināti atbilstoši savām spējām un veselības stāvoklim. Nozīmīga atziņa ir, ka šie jaunieši, kuriem ir smagāki funkcionālie traucējumi, var un spēj pavadīt laiku jēgpilni, izgatavojot dažāda veida produktus, kas vēlāk tiek pārdoti. Spējīgākie jaunieši var attīstīt prasmes un vēlāk virzīties uz darba iespējām kādā uzņēmumā.

Vēl viena atziņa ir, ka sabiedrība apzināti izvēlas iegādāties darbnīcās radītos produktus, tādējādi atbalstot cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību. Tas veicina lielāku sabiedrības iesaisti sociālajos procesos un rada papildu iespējas organizāciju attīstībai.

Latvijā būtu lietderīgi vēl vairāk attīstīt sabiedrības izpratni par sociālo uzņēmējdarbību un cilvēku ar invaliditāti radīto produktu pievienoto vērtību.

Organizācija “AutArK Soziale Dienstleistungs-GmbH”

AutArK ir organizācija, kas strādā ar jauniešiem, kuri nav spējuši pilnvērtīgi integrēties tradicionālajā izglītības sistēmā, taču vēlas attīstīt darba prasmes un kļūt patstāvīgāki.

Organizācijas galvenais mērķis ir palīdzēt jauniešiem atklāt savus talantus un atrast piemērotāko nodarbošanos. Darbs notiek pakāpeniski, veidojot pāreju no sociālās rehabilitācijas uz profesionālo izglītību vai nodarbinātību.

Jaunieši darbojas:

- dārzkopībā;
- siltumnīcās;
- kafejnīcā;
- šūšanas darbnīcās;
- pārtikas produktu gatavošanā;
- konservēšanā un marmelāžu

ražošanā.

Organizācija nodrošina strukturētu dienas režīmu un attīsta darba disciplīnu. Jaunieši saņem simbolisku kabatas naudu, kas palīdz veidot izpratni par darba vērtību.

Svarīga sistēmas sastāvdaļa ir sociālais pedagogs skolās, kurš jau 8.–9. klasē identificē jauniešus, kuriem nepieciešams papildu atbalsts, un palīdz plānot viņu turpmāko izaugsmes ceļu.

Labās prakses piemēri

- Agrīna jauniešu identificēšana skolās.
- Sociālā koučinga pieejamība.
- Daudzveidīgas darba prasmju attīstības programmas.
- Praktiska mācīšanās darba vidē.

- Pakāpeniska pāreja uz profesionālo izglītību.
- Finansiāla motivācija par paveikto darbu.
- Uzsvars uz jaunieša stiprajām pusēm.

Secinājumi

AutArK pieredze spilgti apliecina, ka katram jauniešam ir potenciāls attīstīties, ja tiek radīta piemērota vide un sniegts nepieciešamais atbalsts. Organizācijas darbības pamatā ir pārliecība, ka galvenais nav jaunieša ierobežojumi, bet gan viņa stiprās puses un spējas.

Īpaši nozīmīga ir sadarbība ar skolām un sociālajiem pedagogiem, kas jau skolas laikā identificē jauniešus, kuriem nepieciešams papildu atbalsts pārejā uz pieaugušo dzīvi. Tas ļauj savlaicīgi plānot atbalsta pasākumus un novērst situācijas, kad jauniešs pēc skolas nonāk sociālā izolācijā.

Organizācija piedāvā plašu praktisko nodarbību klāstu, kas ļauj jauniešiem izmēģināt dažādas profesijas un atklāt savus talantus. Šāda pieeja palīdz veidot motivāciju un stiprina pārliecību par savām spējām.

Latvijas kontekstā īpaši vērtīga būtu sociālā koučinga pieejas attīstīšana un ciešāka sadarbība starp skolām, sociālajiem dienestiem un organizācijām, kas strādā ar jauniešiem ar invaliditāti.

Organizācija “Die Vier Jahreszeiten”

Die Vier Jahreszeiten ir organizācija, kuru pirms gandrīz 30 gadiem izveidoja vecāki, lai nodrošinātu drošu un attīstošu vidi jauniešiem ar smagiem garīga rakstura un funkcionāliem traucējumiem.

Organizācija darbojas piecos centros Karintijā un sniedz atbalstu jauniešiem, kuriem nepieciešams īpaši intensīvs atbalsts ikdienā.

Dienas ritms tiek organizēts tā, lai katrs jaunietis būtu iesaistīts sociālās, radošās un darba aktivitātēs. Organizācijā jauniešus sauc par kolēģiem, tādējādi stiprinot viņu pašcieņu un piederības sajūtu.

Daļa jauniešu vairākas stundas nedēļā strādā uzņēmumos, veicot vienkāršus darba pienākumus, piemēram:

- palīdzot lauksaimniecības darbos;
- rūpējoties par dzīvniekiem;
- veicot palīgdarbus uzņēmumos.

Katram jaunietim tiek izstrādāts individuāls gada attīstības plāns. Liela uzmanība tiek pievērsta sociālajām prasmēm, komunikācijai, patstāvībai un dzīves kvalitātei.

Labās prakses piemēri

- Individuāli attīstības plāni.
- Darba prasmju attīstīšana atbilstoši spējām.
- Atbalstīta nodarbinātība uzņēmumos.
- Sociālo un dzīves prasmju attīstīšana.
- Cieša sadarbība ar ģimenēm.
- Pielāgota vide un pieejama infrastruktūra.
- Regulāra motivēšana un pozitīva atgriezeniskā saite.

Secinājumi

Die Vier Jahreszeiten pieredze parāda, ka arī jaunieši ar smagiem garīga rakstura un funkcionāliem traucējumiem var būt aktīvi sabiedrības dalībnieki un attīstīt darba prasmes sev piemērotā līmenī.

Īpaši nozīmīga ir individuālā pieeja un ilgtermiņa atbalsts. Organizācijā katram jauniešim tiek izstrādāts individuāls attīstības plāns, regulāri izvērtējot sasniegto progresu un izvirzot jaunus mērķus. Šāda pieeja ļauj attīstīt ne tikai darba prasmes, bet arī sociālās iemaņas, patstāvību un pašapziņu.

Svarīga atziņa ir arī sabiedrības un sponsoru iesaiste organizācijas darbības atbalstīšanā. Tas liecina par augstu sabiedrības izpratni un uzticēšanos organizācijas darbam.

Latvijā līdzīgu pieeju varētu izmantot, stiprinot individualizētu atbalstu un paplašinot iespējas jauniešiem ar smagākiem funkcionāliem traucējumiem iesaistīties sabiedriskajās un darba aktivitātēs.

Kopsavilkums

Erasmus+ programmas projekta "Stiprinām kapacitāti jauniešu ar invaliditāti nodarbinātībā" ietvaros īstenotā izpētes vizīte Austrijā sniedza daudz plašāku ieskatu par jauniešu ar invaliditāti nodarbinātību, nekā sākotnēji bija paredzams. Vizītes laikā kļuva skaidrs, ka veiksmīga jauniešu ar invaliditāti integrācija darba tirgū nav atkarīga no viena pakalpojuma, organizācijas vai institūcijas darba, bet gan no visas sabiedrības kopīgas attieksmes un koordinētas sadarbības.

Austrijas pieredze apliecināja, ka cilvēku ar invaliditāti nodarbinātība sākas nevis brīdī, kad jauniešs meklē darbu, bet jau bērnībā, veidojot iekļaujošu vidi skolā, ģimenē un sabiedrībā. Jauniešiem jau agrīnā vecumā tiek radīta pārliecība, ka viņi ir līdzvērtīga sabiedrības daļa un viņu nākotnē darbs ir pašsaprotama dzīves sastāvdaļa. Šāda pieeja būtiski ietekmē jauniešu pašapziņu, motivāciju un vēlmi attīstīties.

Viena no būtiskākajām atziņām ir tas, ka Austrijā uzmanība tiek pievērsta nevis cilvēka ierobežojumiem, bet gan viņa spējām. Visās apmeklētajās organizācijās tika meklētas atbildes uz jautājumu: "Ko šis jauniešs var darīt?", nevis "Ko viņš nevar?". Šāda domāšana ļauj atrast katram piemērotāko nodarbošanos un rada iespējas iesaistīties sabiedrībā arī tiem cilvēkiem, kuru funkcionālie traucējumi ir ļoti smagi.

Izpētes vizīte parādīja, cik nozīmīga ir darba vides pielāgošana cilvēkam, nevis cilvēka pielāgošana darba videi. Austrijas organizācijas un uzņēmumi meklē risinājumus, kā pielāgot darba uzdevumus, darba laiku un darba vidi konkrētā jaunieša vajadzībām. Šāda pieeja paplašina nodarbinātības iespējas un ļauj jauniešiem iegūt reālu darba pieredzi.

Īpašu iespaidu atstāja cieņpilnā attieksme pret jauniešiem ar invaliditāti. Organizācijās jaunieši tiek uztverti kā pilntiesīgi sabiedrības locekļi, kolēģi un sadarbības partneri. Viņu viedoklis tiek uzklauts, viņi tiek iesaistīti lēmumu pieņemšanā un viņiem tiek uzticēta atbildība atbilstoši spējām. Šāda pieeja veicina pašapziņu un motivē uzņemties arvien lielāku atbildību par savu dzīvi.

Tāpat būtiska atziņa ir darba nozīme cilvēka dzīves kvalitātē. Austrijas pieredze apliecina, ka nodarbinātība nav tikai ienākumu avots. Darbs palīdz veidot dienas struktūru, attīstīt sociālās prasmes, iegūt jaunus kontaktus, justies vajadzīgam un piederīgam sabiedrībai. Pat neliels darba apjoms vai simbolisks atalgojums jauniešiem ar invaliditāti sniedz būtisku emocionālu un sociālu ieguvumu.

Vizītes laikā tika novērots arī tas, ka Austrijā ir izveidojusies augsta sabiedrības izpratne par cilvēku ar invaliditāti vajadzībām un iespējām. Daudzi uzņēmēji, sponsori un vietējie iedzīvotāji aktīvi iesaistās atbalsta sniegšanā, radot jauniešiem iespējas apgūt prasmes, praktizēties un strādāt. Tas apliecina, ka sociālā iekļaušana nav tikai valsts vai nevalstisko organizāciju atbildība, bet visas sabiedrības kopīgs uzdevums.

Nozīmīga pieredze tika gūta arī profesionālajā līmenī. Mobilitātes dalībnieki pilnveidoja prasmes starpkultūru komunikācijā, sadarbībā starptautiskā vidē, pieredzes apmaiņā un neformālās izglītības metožu izmantošanā. Diskusijas ar Austrijas kolēģiem ļāva izvērtēt Latvijas un Austrijas pieejas, identificēt līdzības un atšķirības, kā arī rast jaunas idejas pakalpojumu attīstībai Latvijā.

Kopumā izpētes vizīte apliecināja, ka jauniešu ar invaliditāti nodarbinātības veicināšanā izšķiroša nozīme ir ticībai cilvēka spējām, individuālam atbalstam un ilgtermiņa sadarbībai starp visām iesaistītajām pusēm. Austrijas pieredze iedvesmoja pārlicināties, ka arī cilvēki ar būtiskiem funkcionāliem ierobežojumiem var būt aktīvi, motivēti un sabiedrībai nozīmīgi, ja vien viņiem tiek radītas iespējas attīstīties.

Šī mobilitāte sniedza ne tikai profesionālas zināšanas un praktiskus piemērus, bet arī iedvesmu turpināt darbu jauniešu ar invaliditāti labā, stiprinot pārliecību, ka ikvienam cilvēkam ir tiesības uz iespēju attīstīt savus talantus, strādāt un būt pilnvērtīgai sabiedrības daļai.

Materiāls tapis Eiropas Savienības Erasmus+ programmas "Jaunatnes darbinieku mobilitāte" projekta Nr. 2025-3-LV02-KA153-YOU-000370392 "Stiprinām kapacitāti jauniešu ar invaliditāti nodarbinātībā" ietvaros.

Līdzfinansē Eiropas Savienība. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus un viedokli, un ne obligāti Eiropas Savienības, Eiropas Komisijas vai Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras viedokli, kuras nav atbildīgas par tajā ietvertās informācijas jebkādu izmantošanu.